

AZ EURÓPAI ÖRÖKSÉG CÍM
ÚTMUTATÓ
A CÍMRE PÁLYÁZÓ
HELYSZÍNEKNEK

EUROPEAN
HERITAGE LABEL

Tartalomjegyzék

1. Háttér.....	3
2. Az Európai Örökség cím és a kulturális örökséget érintő többi kezdeményezés összehasonlítása	4
3. Kik vehetnek részt?.....	4
3.1. A "helyszínek" kifejezés meghatározása.....	4
3.2. Területi hatály	5
4. Kiválasztási szempontok.....	5
5. A helyszínek kiválasztása	8
5.1. Nemzeti szintű előzetes kiválasztás	8
5.2. Európai szintű kiválasztás	9
6. Nemzeti tematikus helyszínek és transznacionális helyszínek	9
6.1. Nemzeti tematikus helyszínek.....	9
6.2. Transznacionális helyszínek.....	10
7. Pályázati formanyomtatvány	11
8. A helyszínek ellenőrzése	11
9. Lemondás az Európai Örökség címről	13
10. Független szakértők európai testülete.....	13
11. Kommunikáció	13
12. Hálózatépítés.....	14
13. Az uniós költségvetés biztosította finanszírozás	14
Melléklet: Ütemterv	15

1. Háttér

Az Európai Örökség cím általános célkitűzése, hogy az európai polgároknak, különösen a fiataloknak, az európai történelem és kulturális örökség közös értékeire és elemeire alapozva megerősítse az Európai Unióhoz való tartozás érzését, megszilárdítsa a nemzeti és regionális sokszínűség elismerését és élénkítse a kultúrák közötti párbeszédet. Az Európai Örökség cím az európai polgároknak új lehetőségeket nyújt arra, hogy megismerjék közös, mégis eltérő kulturális örökségünket, közös történelmünket, valamint az Unió értékeit és szerepét.

E célokat szem előtt tartva az Európai Örökség címet azok a helyszínek kapják meg, amelyek jelentős szimbolikus európai értéket képviselnek, Európa közös történelmét és az Európai Unió építését helyezik előtérbe, valamint az európai integráció folyamatát megalapozó európai értékeket és emberi jogokat.

Az Európai Örökség címre vonatkozó szabályokat és eljárásokat jogszabály határozza meg: Az Európai Parlament és a Tanács [1194/2011/EU határozata](#). Javasoljuk, hogy a pályázat benyújtása előtt ezen útmutató mellett az említett határozatot szintén olvassák el. A címre pályázó helyszínek a részvétellel vagy a nemzeti szintű előzetes kiválasztási eljárással kapcsolatos kérdéseikkel tagállamuk nemzeti koordinátorához fordulhatnak. A [nemzeti koordinátorok jegyzéke itt](#) található.

A helyszínek kiválasztása két szakaszban történik. A helyszínek előzetes kiválasztását nemzeti szinten kell elvégezni. A végleges, európai szintű kiválasztást egy független szakértőkből álló európai testület végzi, amelynek döntéseiért az Európai Bizottság felel.

A helyszíneknek az alábbi konkrét célkitűzések elérésére kell törekedniük annak érdekében, hogy elnyerjék a címet:

- a) európai jelentőségük kiemelése;
- b) közös kulturális örökségünknek az európai polgárok – különösen a fiatalok – körében való megismertetése;
- c) a tapasztalatok és a legjobb gyakorlatok megosztásának elősegítése Unió-szerte;
- d) a helyszínek hozzáférhetőségének bővítése és/vagy javítása mindenki, de különösen a fiatalok számára;
- e) a kultúrák közötti párbeszéd élénkítése, különösen a fiatalok körében, művészeti, kulturális, illetve történelmi ismeretek átadásával;
- f) a kulturális örökség és a kortárs művészeti, alkotói tevékenységek közötti szinergiák ösztönzése;
- g) a régiók vonzerejéhez, valamint gazdasági és fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulás, különösen a kulturális turizmus révén.

2. Az Európai Örökség cím és a kulturális örökséget érintő többi kezdeményezés összehasonlítása

Az Európai Örökség címre pályázó helyszíneknek olyan projektet kell benyújtaniuk, amely az európai közönség számára kiemeli és bemutatja a helyszín európai vonatkozásait. Bizonyítaniuk kell továbbá, hogy rendelkeznek a projekt megvalósításához szükséges működési kapacitással. Az Európai Örökség cím által képviselt központi törekvés nem a helyszíneknek a jövőbeli generációk számára való megőrzése, azt a vonatkozó örökségvédelmi szabályozásnak kell biztosítania.

Lényeges, hogy a pályázók a jelentkezés megfontolásakor illetve pályázati formanyomtatványuk kitöltésekor szem előtt tartsák az Európai Örökség cím azon sajátosságait és különleges jellegét, amelyek azt megkülönböztetik az örökségvédelem területén létező más elismerésektől. Mindazonáltal olyan helyszínek is pályázhatnak a címre, melyeket az UNESCO, az Európa Tanács vagy a kulturális örökség terén megvalósuló más kezdeményezés korábban címmel tüntetett ki; ennek feltétele, hogy a helyszín megfeleljen az Európai Örökség cím támasztotta követelményeknek.

3. Kik vehetnek részt?

3.1. A "helyszínek" kifejezés meghatározása

Az Európai Örökség címmel kapcsolatban a „helyszínek” kifejezést tág értelemben kell venni. A következőket foglalja magában: természeti, víz alatti, régészeti, ipari vagy városi helyszínek, műemlékek, kultúrtájak, emlékhelyek, kulturális javak és tárgyak, valamint szellemi örökség. Ezek a kategóriák magukban foglalhatnak kortárs örökséget is (többek között az utóbbi időkben létesült helyszíneket, vagy azokat, amelyek a közelmúlt európai történelmében töltöttek be különleges szerepet). A kulturális javak és tárgyak, valamint a szellemi örökség esetében lényeges, hogy kapcsolódjanak egy egyértelműen meghatározható fizikai helyhez, amely otthont ad majd a megvalósítandó információs és pedagógiai tevékenységeknek.

A helyszín lehet „önálló helyszín”, „transznacionális helyszín” vagy „tematikus helyszín”.

„Nemzeti tematikus helyszínek” alatt az ugyanazon tagállamban található olyan helyszínek értendők, amelyek közös pályázat benyújtása érdekében valamely meghatározott témára összpontosítanak.

A transznacionális helyszín fogalma alá tartozhat(nak)

- különböző tagállamokban található helyszínek, amelyek közös pályázat benyújtása érdekében egy meghatározott témára összpontosítanak. A témát a helyszínek szabadon választhatják, ám annak határozott szimbolikus európai értéket kell képviselnie.

vagy:

- egy, legalább két tagállam területén elhelyezkedő helyszín. Ebbe a kategóriába tartozik potenciálisan minden olyan helyszín, amely két vagy több

tagállam határát is magában foglalja vagy keresztezi, például hidak, harcmezők, az Európa korábbi szétagoltsághoz vagy az Unió egykori belső határaihoz kapcsolódó helyszínek, a nemzeti határok kialakítását megelőző időkre datálható régészeti lelőhelyek, stb.

3.2. Területi hatály

Az Európai Örökség címmel kapcsolatos fellépésben önkéntes alapon vehetnek részt a tagállamok. 2016-ban az alábbi 24 tagállam erősítette meg részvételi szándékát: Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Dánia, Észtország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Szlovákia és Szlovénia.

Ebből adódóan csak a felsorolt 24 tagállam területén található helyszínek pályázhatnak az Európai Örökség címre. Ez vonatkozik a transznacionális helyszínekre is, melyek esetében kivétel nélkül valamennyi részt vevő helyszínek e tagállamok valamelyikében kell elhelyezkednie.

4. Kiválasztási szempontok

A címet három kritérium alapján ítélik oda:

1. a **helyszín szimbolikus európai értéke**;
2. a helyszín európai vonatkozásának előtérbe állítását célzó **projekt**;
3. a projekt vagy **munkaprogram** megvalósítását lehetővé tevő **működési kapacitás**.

A pályázó helyszínek pályázatait közelebbről az alábbi szempontok alapján értékelik:

a) A címre olyan helyszínek pályázhatnak, amelyek **szimbolikus európai értéket** képviselnek, és jelentős szerepet tölthettek be Európa történelmében és kultúrájában és/vagy az Unió megvalósításában.

A címre pályázó helyszínek ezért igazolnia kell **egy** (vagy több) alábbi kritérium teljesülését:

1. a helyszín határokon átívelő vagy páneurópai jellege:

Ennek keretében ki kell fejteni, hogy a helyszín múltbeli és jelenlegi hatása és vonzereje miként terjed túl a tagállam országhatárain, és a helyszín miért bír európai jelentőséggel;

2. a helyszín helye és szerepe az európai történelemben és az európai integrációban, jelentős európai eseményekhez, személyekhez vagy mozgalmakhoz való kapcsolódása;

Európai mozgalomnak többek között olyan kulturális, művészeti, politikai, társadalmi, tudományos, műszaki vagy ipari mozgalmak tekinthetők, amelyek európai jelentőséggel bírnak, és több európai országot érintenek.

3. a helyszín helye és szerepe az európai integráció alapjául szolgáló közös értékek kialakításában és támogatásában.

Ennek keretében ismertetni kell, hogy a helyszín milyen szempontból járult jelentősen hozzá egy vagy több ilyen érték kialakításához és/vagy támogatásához. Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke értelmében „az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közősek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.” Az európai integráció alapjául szolgáló közös értékeket az Európai Unió Alapjogi Chartája részletesebben is leírja.

b) A címre pályázó helyszínek **projektet nyújtanak be**, amelynek végrehajtásának a kijelölés éve folyamán (azaz a helyszín európai szinten történő kiválasztását követő egy éven belül) meg kell kezdődnie. Minden egyes elemre vonatkozóan meg kell határozni a tevékenységeket, a célcsoportot és a partnereket, valamint a megvalósítás ütemtervét. A projektnek a következőket kell magában foglalnia:

1. a helyszín európai jelentőségének tudatosítása, mindenekelőtt megfelelő tájékoztató tevékenységek, táblák elhelyezése és a munkatársak képzése révén;

2. olyan oktatási tevékenységek szervezése – különösen a fiatalok számára – amelyek hozzájárulnak Európa közös történelmének és közös, mégis sokszínű örökségének mélyebb megértéséhez, és amelyek erősítik a közös kultúrterülethez tartozás érzését;

3. a többnyelvűség népszerűsítése és a helyszín megismerésének elősegítése több uniós nyelv használata révén;

4. részvétel a címet viselő helyszíneket tömörítő hálózatok tevékenységeiben a tapasztalatok megosztása és közös projektek kezdeményezése céljából;

5. az érintett helyszín európai szintű ismertségének és vonzerejének növelése a korszerű technológiák, valamint a digitális és interaktív eszközök nyújtotta lehetőségek kiaknázása, illetve az egyéb európai kezdeményezésekkel kialakítható szinergiák felkutatása révén.

Ha a helyszín sajátosságai lehetővé teszik, üdvözölni kell olyan művészeti és kulturális tevékenységek megvalósítását, amelyek elősegítik az európai kulturális szakemberek, művészek és gyűjtemények mobilitását, ösztönzik a kultúrák közötti

párbeszédet, valamint élénkítik a kulturális örökség, illetve a kortárs művészeti és alkotói tevékenységek közötti kapcsolatok kialakítását.

A pályázatban szerepelnie kell, ha a helyszín már elnyert más nemzetközi elismeréseket, mint az Európai Unió Kulturális Öröksége díját / az Europa Nostra-díjat, kitüntette az Európa Tanács kulturális útvonalak programja, szerepel az UNESCO Világörökség listáján, egy tagállam világörökségi várományosi helyszíneinek listáján, az UNESCO-nak az emberiség szellemi kulturális örökségének reprezentatív listáján, a természeti örökség helyszíneit tartalmazó Natura 2000 listán, vagy ha bármely más nemzetközi elismerésben részesült;

c) A címre pályázó helyszíneknek **szemléltetniük kell**, hogy rendelkeznek a javasolt projekt megvalósításához szükséges **működési kapacitással**, mégpedig az alábbiak mindegyike tekintetében:

1. A helyszín gondos kezelésének biztosítása, beleértve a célok és a mutatók meghatározását.

A pályázati anyagban be kell mutatni az általános irányítási tervet és az elkövetkező évekre vonatkozó valamennyi fejlesztési tervet.

2. A helyszín védelmének és a jövőbeli generációk számára való megőrzésének biztosítása a vonatkozó örökségvédelmi szabályozásnak megfelelően.

A pályázatnak körvonalaznia kell a meglévő örökségvédelmi rendszert és a jövőre vonatkozó valamennyi tervet. A helyszín minden releváns jogi, szabályozási, tervezési vagy intézményi státuszát fel kell sorolni.

3. A látogatók színvonalas fogadását szolgáló olyan eszközök biztosítása, mint a történelmi bemutatás, a látogatók tájékoztatása és az irányítótáblák.
4. Hozzáférés biztosítása a lehető legszélesebb nyilvánosság számára, például a helyszín e célból történő átalakítása vagy a munkatársak képzése révén.

A pályázatban szerepelnie kell annak, hogy a helyszín látogatható-e, valamint a nyitvatartási időt is meg kell adni.

5. A fiatalokra fordított különleges figyelem, különösen a helyszín látogatása tekintetében nekik biztosított előny.
6. A helyszín fenntartható turisztikai célpontként való népszerűsítése.
7. Egységes és átfogó kommunikációs stratégia kidolgozása a helyszín európai jelentőségének kiemelésére.
8. Annak biztosítása, hogy a helyszín kezelésében a lehető legjobban érvényesüljenek a környezetvédelmi szempontok.

A projektekre és a működési kapacitásra vonatkozó kritériumokat illetően az egyes helyszíneket sajátosságaikat figyelembe véve, önmagukhoz mértén értéklik.

Míg a kritériumok első kategóriája (a helyszín szimbolikus európai értéke) magára a helyszínre, és ezért a helyszín állandó jellemzőire irányul, a kritériumok b) és c) kategóriája az adott projektekre, illetve működési kapacitásra vonatkozik; ezek lehetnek a jelentkezéskor már folyamatban lévő projektek, illetve működő kapacitások, vagy olyanok, amelyek végrehajtására, illetve biztosítására a pályázó helyszínek – amennyiben a címet elnyerik – kötelezettséget vállalnak.

A projektet és a működési kapacitást úgy kell kialakítani, hogy egyrészt érzékeltessék, hogy a helyszín miként szándékozik hosszú távon előtérbe helyezni európai vetületét, másrészt rövid- és középtávon egy sor olyan tevékenységet rendeljenek ehhez az elképzeléshez, melyek kézzelfoghatóvá teszik azt. Mivel az elnyert címet a helyszínek állandó jelleggel használhatják, a különböző tevékenységeket az évek során rendszeresen frissíteni kell, és a változó körülményekhez kell igazítani.

A projekt végrehajtásának és a működési kapacitás biztosításának legkésőbb a kijelölés évében (azaz a helyszín kiválasztását követő egy éven belül) meg kell kezdődnie; tényleges megvalósításukra vonatkozóan már a kiválasztási szakaszban biztosítékokat kell nyújtani.

A transznacionális és a nemzeti tematikus helyszínekre vonatkozó sajátos rendelkezések a 6. pontban szerepelnek.

5. A helyszínek kiválasztása

Az Európai Örökség cím kiválasztási eljárása két szakaszban történik.

5.1. Nemzeti szintű előzetes kiválasztás

A helyszínek előzetes kiválasztásáért a tagállamok felelősek. Az uniós szintű végleges kiválasztási eljárásban csak olyan helyszínen vehet részt, melyet nemzeti szinten előzetesen kiválasztottak. Minden tagállamnak kiválasztási évenként **legfeljebb két helyszínt** előzetes kiválasztására van lehetősége (lásd a melléklet szerinti ütemtervet).

Az egyes részt vevő tagállamok – a szubszidiaritás elvével összhangban – meghatározzák a helyszínek előzetes kiválasztására vonatkozó saját eljárásukat és ütemtervüket. A tagállamok az előzetesen kiválasztott helyszínek pályázati formanyomtatványait legkésőbb a kiválasztási eljárás évének március 1-jéig eljuttatják a Bizottságnak. A Bizottság a tagállami szintű előzetes kiválasztás nyelvén vagy nyelvein várja a pályázatokat, feltéve, hogy a nyelv vagy nyelvek a 24 hivatalos uniós nyelv közé tartozik/tartoznak. A hatékonyabb kiválasztási eljárás érdekében elengedhetetlen, hogy a Bizottság angol nyelven is megkapja a pályázati formanyomtatványokat.

Az előzetes kiválasztási eljárással kapcsolatos kérdéseiket a pályázó helyszínek kizárólag saját tagállamuk nemzeti koordinátorához intézhetik.

5.2. Európai szintű kiválasztás

A helyszínek végleges kiválasztását egy független szakértőkből álló európai testület végzi, amelynek döntéseiért az Európai Bizottság felel. Ez a testület a fellépés céljai és kritériumai alapján értékeli a pályázatokat. Szükség esetén a testület a Bizottság közvetítése révén részletesebb információt kérhet a pályázó helyszínektől, és helyszíni látogatásokat is szervezhet. Ilyen látogatásokra azonban csak kivételes esetekben kerülhet sor.

Az európai testület minden kiválasztási évben jelentést készít, és legkésőbb az adott év végéig megküldi azt a Bizottságnak. A jelölésre vonatkozó ajánláson kívül a jelentés magában foglalja az előzetesen kiválasztott összes helyszín rövid értékelését, valamint a rájuk vonatkozó pozitív vagy negatív döntés indoklását is. A pályázó helyszínek nem jogosultak fellebbezni az európai testület javaslata ellen.

A kiválasztási eljárást követő év elején a Bizottság az európai testület ajánlásának kellő figyelembevételével hivatalosan kijelöli a címet elnyerő helyszíneket. A címre pályázó, ki nem választott helyszínek a következő években új pályázatot nyújthatnak be nemzeti szintű előzetes kiválasztásra.

6. Nemzeti tematikus helyszínek és transznacionális helyszínek

6.1. Nemzeti tematikus helyszínek

Nemzeti tematikus helyszíneknek abban az esetben ítéldhető oda a cím, ha kellő számú részt vevő helyszínt foglalnak magukban, valamint:

- igazolják, hogy a közös pályázat az egyéni pályázatokhoz képest európai hozzáadott értéket képvisel;
- egyértelmű tematikus kapcsolatot mutatnak fel az önálló helyszínek között;
- biztosítják, hogy valamennyi önálló helyszín teljes mértékben megfeleljen a kritériumoknak;
- az egyik részt vevő helyszínt kijelölik a nemzeti tematikus helyszín koordinátorának, amely a Bizottság számára kizárólagos kapcsolattartó pontként fog szolgálni;
- olyan közös néven nyújtják be a pályázatot, amely tömör, és nem tartalmazza az egyes helyszínek nevét.

A nemzeti tematikus helyszínek pályázataira ugyanaz az eljárás vonatkozik, mint az önálló helyszínekére. Előzetes kiválasztásukat az adott tagállam végzi, a kiválasztási évenkénti legfeljebb két helyszínben megszabott korlátozás figyelembevételével. Minden egyes részt vevő helyszíneknek külön pályázati formanyomtatványt kell

kitöltenie. A helyszínekoordinátornak az egyedi fedőlapot is ki kell töltenie, és valamennyi formanyomtatvánnyal együtt be kell nyújtania a nemzeti koordinátornak.

Valamely nemzeti tematikus helyszín kiválasztása esetén a címet a közös néven szereplő nemzeti tematikus helyszín egésze nyeri el, és nem a részt vevő helyszínek külön-külön. Valamennyi részt vevő helyszínen jogosult arra, hogy a bejáratnál feltüntesse az Európai Örökség cím plakettet, amelyen egyértelműen szerepelnie kell a nemzeti tematikus helyszín közös nevének. Ezt a szempontot valamennyi kommunikációs tevékenység során – mind európai, mind helyi szinten – figyelembe kell venni az esetleges összetévesztés elkerülése végett. Erre az ellenőrzési eljárás során is külön figyelmet kell fordítani.

6.2. Transznacionális helyszínek

A transznacionális helyszínek valamennyi részt vevő helyszínének olyan tagállamban kell lennie, amely részt vesz a fellépésben. A transznacionális helyszíneknek ebből adódóan világosan be kell mutatniuk, hogy az önálló pályázatokkal szemben a részt vevő helyszínek közös pályázata milyen hozzáadott értéket képvisel.

Transznacionális helyszíneknek abban az esetben ítéldhető oda a cím, ha:

- biztosítják, hogy valamennyi részt vevő helyszín teljes mértékben megfelel a kritériumoknak;
- az egyik részt vevő helyszínt kijelölik a transznacionális helyszín koordinátorának, amely a Bizottság számára kizárólagos kapcsolattartó pontként fog szolgálni. A két vagy több tagállam területén található helyszín esetében két lehetőség áll rendelkezésre: az érintett tagállamok különböző szervezetei vagy közösen kezelik a helyszínt, és a szervezetek egyike látja el a helyszínekoordinátori feladatokat, vagy a kezelést egyetlen nemzetközi testület végzi, és az egyik érintett tagállam vállalja a vezető szerepét, valamint az előzetes kiválasztási és az ellenőrzési eljárásért a felelősséget;
- olyan közös néven nyújtják be a pályázatot, amely tömör, és nem tartalmazza a transznacionális helyszíneben részt vevő egyes helyszínek nevét;
- amennyiben több részt vevő helyszín összpontosít egy meghatározott témára, egyértelműen bizonyítaniuk kell a helyszínek közötti tematikus kapcsolódást.

A transznacionális helyszínek pályázataira ugyanaz az eljárás vonatkozik, mint az önálló helyszínekére. Előzetes kiválasztásukat helyszínekoordinátoruk tagállama végzi, figyelembe véve, hogy e tagállam kiválasztási évenként legfeljebb két helyszínt jelölhet (megjegyzendő, hogy a többi részt vevő helyszín nem számít bele saját tagállamának kvótájába).

A transznacionális helyszín részt vevő helyszínei közötti konzultációba kezdetektől fogva be kell vonni az összes érintett nemzeti koordinátort.

Minden részt vevő helyszíneknek külön pályázati formanyomtatványt kell kitöltenie. A helyszínkoordinátornak a transznacionális helyszínekre vonatkozó [egyedi fedőlapon](#) is ki kell töltenie, és valamennyi formanyomtatvánnyal együtt be kell nyújtania saját nemzeti koordinátorának.

Amennyiben egy tagállam előzetesen kiválaszt egy transznacionális helyszínt, a cím elnyerésére tett javaslatot a többi tagállam nevében, azok egyetértésével neki kell megtennie. A koordináló helyszín szerinti tagállam nemzeti koordinátora a fedőlappal együtt az összes pályázati formanyomtatványt együttesen nyújtja be a Bizottságnak.

Az európai szintű kiválasztás során, amennyiben egy transznacionális és egy önálló helyszín egyaránt, ugyanolyan minőséget biztosítva megfelel az Európai Örökség cím kritériumainak, a transznacionális helyszín elsőbbséget élvez.

Valamely transznacionális helyszín kiválasztása esetén a címet a közös néven szereplő transznacionális helyszín egésze nyeri el, és nem a részt vevő alhelyszínek külön-külön. Ennek értelmében, ha a címet például egy öt alhelyszínt felölelő transznacionális helyszínek ítélik oda, nem öt cím kerül kiosztásra az öt különálló alhelyszín között, hanem csak egy, amely magát a transznacionális helyszínt illeti meg. Mind az öt alhelyszín jogosult arra, hogy a bejáratánál feltüntesse az Európai Örökség cím plakettet, ám azon egyértelműen fel kell tüntetni a transznacionális helyszín közös nevét. Ezt a szempontot valamennyi kommunikációs tevékenység során – mind európai, mind helyi szinten – figyelembe kell venni az összetéveszthetőség elkerülése érdekében. Erre az ellenőrzési eljárás során is külön figyelmet kell fordítani.

7. Pályázati formanyomtatvány

A pályázó helyszíneknek az Európai Bizottság által készített [egységes pályázati formanyomtatványt](#) kell használniuk. Valamennyi pályázónak ki kell töltenie a nyomtatványt, és el kell küldenie a nemzeti szintű előzetes kiválasztásért felelős nemzeti koordinátornak.

8. A helyszínek ellenőrzése

Az Európai Örökség címet a helyszínek állandó jelleggel mindaddig használhatják, amíg megfelelnek a követelményeknek, és a kiválasztási eljárásra benyújtott pályázatukban szereplők a projektekre és a működési kapacitásra változatlanul érvényesek, és összhangban állnak az abban vázolt hosszú távú elképzelésekkel. Ezért minden helyszínt rendszeresen ellenőrizni kell.

A tagállamok felelnek a területükön található helyszínek ellenőrzéséért. A nemzeti koordinátorok feladata, hogy összegyűjtsék a helyszínekkel kapcsolatos összes szükséges információt és négyévente jelentést készítsenek a mellékletben található ütemtervnek megfelelően. E jelentésben valamennyi helyszínt külön alfejezetben kell szerepeltetni, amihez [az ellenőrzési formanyomtatvány sablonja](#) használandó.

A transznacionális helyszínek ellenőrzéséért a helyszínkoordinátor tagállamának nemzeti koordinátora felel. A nemzeti koordinátor – a helyszínkoordinátorral együttműködve – összegyűjti a szükséges információkat a transznacionális helyszín valamennyi résztvevőjétől, beleértve azokat a helyszíneket is, amelyek nem az adott tagállam területén helyezkednek el. A begyűjtött információkat a jelentés egy részében kell összesíteni, a fent említetteknek megfelelően.

Az európai testület az összes információt ellenőrzi és jelentést készít az Európai Örökség címmel rendelkező helyszínek állapotáról; adott esetben a jelentés ajánlásokat is tartalmaz, amelyeket a következő ellenőrzési időszakban figyelembe kell venni.

Amennyiben az európai testület megállapítja, hogy egy helyszín többé nem teljesíti a kritériumokat vagy nem tartja be a pályázatában benyújtott projektre és működési kapacitásra vonatkozó vállalásokat, a cím visszavonását eredményező eljárást indíthat. Az eljárás két, egyenként legfeljebb 18 hónapig tartó szakaszból áll:

- Az első szakaszban a testület párbeszédet kezdeményez az érintett tagállammal annak érdekében, hogy elősegítse a helyszínnel kapcsolatos szükséges kiigazításokat. Az európai testület, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a kiigazítások megtörténtek, vagy megfelelő garanciát vállaltak azokra, az eljárás lezárása mellett határozhat.
- Ha a párbeszéd kezdetétől számított tizennyolc hónap elteltével az európai testület megítélése szerint a szükséges kiigazítások nem történtek meg, a testület az eljárás második szakaszának megindításáról határozhat. E második szakaszban az európai testület hivatalos értesítést küld a Bizottságnak, melyben leírja a helyszínnel kapcsolatosan tapasztalt problémákat. Az értesítéshez csatolni kell egy indokolást és a helyzet javítására irányuló gyakorlati ajánlásokat. Ha az értesítés kézhezvételét követő tizennyolc hónapon belül a helyszín nem hajtja végre a gyakorlati ajánlásokat, az európai testület ajánlást ad ki a Bizottság részére a címnek az adott helyszíntől való visszavonására vonatkozóan.

A Bizottság a soron következő kijelölési eljárásban hivatalossá teszi a cím visszavonását. A helyszínnel vissza kell juttatnia a Bizottsághoz az Európai Örökség cím logóját viselő plakettet.

Ugyanez az eljárás alkalmazandó a nemzeti tematikus helyszínek és a transznacionális helyszínek esetében. A fent említett párbeszéd a helyszínkoordinátor szerinti tagállammal folynak. Azokban az esetekben, amikor az európai testület egy nemzeti tematikus helyszín vagy transznacionális helyszín címének visszavonására tesz javaslatot, a visszavonás a nemzeti tematikus helyszín vagy transznacionális helyszín egészére érvényes. Mindazonáltal azokban a kivételes esetekben, amikor a nemzeti tematikus helyszín vagy a transznacionális helyszín koherenciáját ez nem veszélyezteti, az európai testület ajánlhatja a cím visszavonásának az érintett részt vevő helyszínrre történő korlátozását.

A hatékony koordináció biztosítása érdekében az európai testület, illetve a szóban forgó helyszín és az illetékes nemzeti koordinátor közötti valamennyi kapcsolattartás

az egész eljárás során a Bizottság és a nemzeti koordinátor közvetítésével valósul meg.

9. Lemondás az Európai Örökség címről

Az Európai Örökség címben részesített helyszínek bármikor önként lemondhatnak a címről. Ebben az esetben a helyszín a döntéséről levélben értesíti a nemzeti koordinátort. A nemzeti koordinátor ezt követően a levél másolatát továbbítva tájékoztatja a Bizottságot a lemondásról. A Bizottság a soron következő kijelölési eljárásban hivatalossá teszi a címről való lemondást. A helyszínek vissza kell juttatnia a Bizottsághoz az Európai Örökség cím logóját viselő plakettet.

10. Független szakértők európai testülete

Az európai szintű kiválasztást és ellenőrzést független szakértőkből álló európai testület végzi, amelynek 13 tagját az Európai Parlament, a Tanács, a Bizottság és a Régiók Bizottsága nevezi ki.

Az összeférhetlenség kockázatának elkerülése végett a pályázatot benyújtó, illetve a címet viselő helyszínek és a tagállamok az Európai Örökség címmel kapcsolatos témákban közvetlenül, a Bizottság közvetítését mellőzve nem vehetik fel a kapcsolatot a testület egyetlen tagjával sem.

11. Kommunikáció

Az Európai Bizottság és a címet viselő helyszínek közösen felelnek a címmel kapcsolatos kommunikációs tevékenységekért.

A Bizottság biztosítja a cím európai szintű ismertségét, különösen egy külön weboldal létrehozása és fenntartása révén, amelyen általános információk találhatóak a címet viselő helyszínekről, és amelyről az összes címet viselő helyszín weboldala elérhető. Minden helyszínen két plakettet kap – egy kicsit és egy nagyot –, amelyeket a helyszínek bejáratánál kell elhelyezni; [az Európai Örökség cím logóját pedig az összes kommunikációs kiadványon fel kell tüntetni](#).

A címet elnyerő helyszínek ismertségét növelni fogja, hogy beépülnek az Európai Örökség cím uniós kommunikációs és népszerűsítő stratégiájába. A címet viselő helyszínek kezelői meghívást kapnak az évente megrendezendő konferenciára, ezáltal lehetőségük nyílik a hálózatépítésre és a tapasztalatcserére.

A címet viselő helyszínek a maga részéről – a korszerű technológiák, valamint a digitális és interaktív eszközök nyújtotta lehetőségek kiaknázása, illetve az egyéb európai kezdeményezésekkel kialakítható szinergiák felkutatása révén – növelnie kell európai szintű ismertségét; fenntartható turisztikai célpontként kell megjelenítenie magát, továbbá az európai jelentőségét kiemelő egységes és átfogó kommunikációs stratégiát kell kidolgoznia. Ezek a szempontok mind részét képezik azon kritériumoknak, amelyeknek az Európai Örökség cím viselőjének meg kell felelnie;

ezeket az európai testületnek a kiválasztási eljárás, majd minden egyes ellenőrzési eljárás során értékelnie kell.

A címben részesülő helyszíneknek természetesen kötelességük, hogy valamennyi kommunikációs és népszerűsítő tevékenység során feltüntessék az Európai Örökség cím logóját.

12. Hálózatépítés

A címet elnyerő helyszínek számára az egyik legfontosabb előnyt az jelenti, hogy részt vehetnek a kifejezetten a címet viselő helyszíneknek szervezett hálózatépítő tevékenységekben. A Bizottság a címet elnyerő helyszínek kezelőit évente konferenciára hívja, melynek célja, hogy a tapasztalatcsere elősegítése mellett közös projektek indítását is ösztönözze.

13. Az uniós költségvetés biztosította finanszírozás

Az Európai Örökség cím költségvetése fedezi a kezdeményezés uniós szintű végrehajtását, ezen belül a független szakértők európai testületének költségeit, az európai kommunikációs stratégiát, a hálózatépítési tevékenységeket és a Bizottságon belül a fellépéshez szükséges emberi erőforrásokat. A címet elnyerő helyszínek nem részesülnek közvetlen finanszírozásban. Mindazonáltal a címet viselő helyszínek pályázhatnak támogatásért az Európai Unió más programjainál.

Melléklet: Ütemterv

2017	Kiválasztási eljárás. A pályázatoknak legkésőbb 2017. március 1-jéig be kell érkezniük a Bizottsághoz.
2018	A cím értékelése
2019	Kiválasztási eljárás. A pályázatoknak legkésőbb 2019. március 1-jéig be kell érkezniük a Bizottsághoz.
2020	Ellenőrzési eljárás. Az ellenőrzési jelentéseknek legkésőbb 2020. március 1-jéig be kell érkezniük a Bizottsághoz.
2021	Kiválasztási eljárás. A pályázatoknak legkésőbb 2021. március 1-jéig be kell érkezniük a Bizottsághoz.
2022	–
2023	Kiválasztási eljárás. A pályázatoknak legkésőbb 2023. március 1-jéig be kell érkezniük a Bizottsághoz.
2024	Ellenőrzési eljárás. Az ellenőrzési jelentéseknek legkésőbb 2024. március 1-jéig be kell érkezniük a Bizottsághoz. A cím értékelése
2025	Kiválasztási eljárás. A pályázatoknak legkésőbb 2025. március 1-jéig be kell érkezniük a Bizottsághoz.
...	...